

MØTEBOK

Oslo fylkeslandbruksstyre

Møtedato: 13/09/2005

Sakslistenr: 2

Saksnummer: 999905 10083 DIJ

Saksnr. arkiv:

Saksutredning:

"FORSKRIFT OM BEREKRAFTIG SKOGBRUK" - HØRINGSUTTALELSE

Saksbehandlere: Jon Karl Christiansen, Olav Granheim og Anne Kristin Berntsen.

Landbruks- og Matdepartementet har sendt ut høringsbrev av 6.7.05, hvor utkast til "Forskrift om berekraftig skogbruk" sendes ut på høring. Vedlagt følger brevet og utkastet. Fylkesmannen har utarbeidet en høringsuttalelse, som med dette legges frem for fylkeslandbruksstyret. Forslaget er som følger:

Generelt:

Fylkesmannen stiller seg i hovedsak positiv til det fremlagte utkastet til forskrift om bærekraftig skogbruk og mener det er fornuftig at bestemmelser om miljøhensyn, foryngelse og tiltak mot skader på skog samles i én forskrift.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-2 angir forskriftens virkeområde til å være all skog og skogmark, jf. skogbrukslovens § 2. Imidlertid blir dette utvidet i § 4-1 siste ledd, som sier at også skog og tre som er utenfor virkeområdet i skoglovens § 2, skal omfattes av denne paragrafen. Fylkesmannen finner det derfor mest riktig å ta med dette også under § 1-2, som jo skal fortelle noe om virkeområdet for hele forskriften. Det blir misvisende dersom dette angis som det som er innenfor skogbrukslovens § 2 og så senere utvides i en egen paragraf.

Kapittel 2. Miljøhensyn

Fylkesmannen støtter Landbruks- og matdepartementet i det syn at utkastet til forskrift om bærekraftig skogbruk vil fange opp de skogeiere som av ulike årsaker faller utenfor skogbruksnæringens sertifiseringsordninger. Forskriften vil ikke gi mer byråkrati for de skogeiere som er sertifisert og bør således ikke svekke disse skogeierens motivasjon for å arbeide videre med frivillige miljøhensyn. Det er fylkesmannens oppfatning at forskriften vil gi myndighetene et redskap til å fange opp de skogeiere som ikke ønsker å være med på næringens felles innsats for å sikre aksept i samfunnet og i markedet.

Fylkesmannen ser positivt på at det gjennom høringsutkastet foreslås å innføre et generelt krav til miljødokumentasjon og miljøregistreringer. I henhold til forskrift om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer er det i dag krav om registrering av miljøverdier knyttet til biologisk mangfold ut fra gitte kvalitets- og metodekrav. Imidlertid foreligger det ikke per i dag tilsvarende krav til spesielle kulturminneregistreringer. I praksis vil derfor det foreslåtte krav til miljødokumentasjon og miljøregistreringer kun omfatte biologisk mangfold. Skogområdene i Norge har vært lite berørt av fysiske ødeleggelse og svært mange kulturminner i utmark er derfor bevart. Den største utfordringen knyttet til ivaretagelse av utmarkskulturminnene er at kunnskapen om disse er svært dårlig. Eksisterende registreringer er for en stor del konsentrert om innmark, mens utmarksarealene ofte er utelatt eller undersøkt med mindre intensitet. Fylkesmannen mener derfor at det bør innføres krav til

kulturminneregistreringer i forbindelse med skogbruksplanleggingen på lik linje med biologisk viktige områder. Kravet til miljødokumentasjon og miljøregistreringer vil dermed få reell verdi også i forhold til kulturminner i skog, hvilket også vil harmonere med forskriftens § 2-1.

§ 2-2 Miljødokumentasjon og miljøregistreringer

Det foreslås i høringsutkastet at hogst normalt bare skal kunne foretas i områder der det er gjennomført miljøregistreringer. Ved hogst i områder der slike registreringer ennå ikke er foretatt skal de føre-vår-tiltakene som er nedfelt i Levende Skogs standarder legges til grunn.

For de fleste skogeieres vedkommende foregår miljøregistreringene i forbindelse med kommunevise skogbruksplanprosjekter (områdetakster). I påvente av områdetakst med miljøregistreringer benytter skogeierforeningene spesielle rutiner for å ta hensyn til potensielle miljøverdier. Dette for å oppfylle kravet i Levende Skogs standard om ivaretagelse av biologisk viktige områder. Skogeierforeningene stiller krav til alle sine medlemmer og tømmerleverandører om gjennomføring av miljøregistreringer i forbindelse med områdetakst. Det er imidlertid alltid enkelte skogeiere som ikke ønsker å bestille skogbruksplan med miljøregistreringer. Disse skogeiere vil følgelig ikke kunne dokumentere miljøhensyn ved gjennomføring av skogbrukstiltak. Fylkesmannen tolker § 2-2, 2. ledd slik at disse skogeierne kan pålegges å få utført miljøregistreringer av faglig kyndig person før de kan gjennomføre hogst. Det virker imidlertid noe uklart om dette kan pålegges skogeier gjennom kommunalt vedtak eller om kravet ligger innenfor rammen av prinsippet om frihet under ansvar for den enkelte skogeier.

Dette er prinsipielt viktig og forskriften bør derfor tydeliggjøre kommunens myndighet på dette området.

§ 2-3 Miljøhensyn ved skogbrukstiltak

I 3. ledd foreslås et krav om at kjøreskader etter skogbrukstiltak må utbedres snarest mulig etter avsluttet drift, slik at det ikke oppstår unødig hindring for ferdsel i vanlig brukte stier, løyper og andre ferdselsårer, eller oppstår nye bekkeløp.

Fylkesmannen er av den oppfatning at det bør være et generelt krav om utbedring av skjemmende terrengskader som oppstår i forbindelse med terrengtransport, ikke bare være knyttet til vanlig brukte ferdselsårer eller der det er fare for erosjon. Fylkesmannen vil peke på at kjørespor og andre terrengskader er blant de forhold som oftest er årsak til konflikter mellom skogbruk og friluftslivsinteresser i vår region.

Forholdet til Markaforskriften

Denne forskriften vil inneholde flere bestemmelser som ligger nær opp til bestemmelser i Forskrift om skogbehandling og skogsdrift for skogområder i Oslo og nærliggende kommuner (Marka), kalt Markaforskriften. Skogeiere innenfor Markaforskriftens virkeområde må nå etter hvert forholde seg til 2 ulike forskrifter som inneholder til dels likelydende bestemmelser om miljøhensyn knyttet til skogsdrift. Dette kan virke unødig byråkratisk og er etter fylkesmannens mening ikke i tråd med målet om modernisering og forenkling i offentlig sektor. Fylkesmannen mener derfor at Markaforskriften bør revideres.

Kapittel 3. Foryngelse etter hogst

Ny skogbrukslov gir mulighet for å fastsette forskrift om foryngelse og stell av skog, blant annet kan krav omkring tilfredsstillende foryngelse beskrives.

Synliggjøringen av skogeiers ansvar og plikter ved foryngelse av skog er en naturlig videreføring av den nye skogpolitikken. Omleggingen av skogpolitikken har hatt som siktemål at de

økonomiske rammebetingelsene for skogsektoren skal bli mer robuste. Et resultat av dette er en forbedret skogavgiftsordning, hvor skattefordelssatsen ved investering i bl.a. etablering av skog er vesentlig forbedret.

§ 3-2 Krav til foryngelse

Begrepet tilfredsstillende foryngelse er benyttet i §§ 3-1, 3-2 og 3-3 (tilfredsstillende tetthet i § 3-3). Begrepet "tilfredsstillende" er ikke videre definert eller tallfestet. Slik § 3-3 fremstår, tolker fylkesmannen at tilfredsstillende tetthet tilsvarer minste lovlige plantetall. Dersom dette ikke ansees å være korrekt, finner fylkesmannen det naturlig at begrepene tilfredsstillende foryngelse (og tilfredsstillende tetthet) defineres i egen bestemmelse. Dette med bakgrunn i kommunens håndtering av saker hvor skogeier pålegges tiltak for å oppnå tilfredsstillende foryngelse. Fylkesmannen finner det urimelig om en skogeier pålegges å gjennomføre tiltak for å oppnå en foryngelse med høyere plantetall enn det forskriften definerer som minste lovlige antall, dersom tilfredsstillende foryngelse ikke er videre definert.

§ 3-3 Tetthet og treslag

Begrepene anbefalt og minste lovlige plantetall ved foryngelse på ulike boniteter er tallfestet. Undersøkelser i Oslo og Akershus, 5 år etter hogst, viser at 20 % av foryngelsesarealet på G17 bonitet har en plantetetthet under minste lovlige plantetall angitt i § 3-3. Registrering av planter som skal inngå i det framtidige produksjonsbestandet følger samme metodikk som benyttes ved kontroll av foryngelsesfelt i den årlige resultatkontrollen av skogbruk og miljø. Metodikken ved registrering er derfor godt kjent hos skogfaglig personale i kommunene. Leses forskrift om bærekraftig skogbruk under ett, virker det som om metodikken for registrering av plantetetthet skiller seg vesentlig ut fra resten av forskriftsverket ved sin detaljeringsgrad. Dersom det opprettes en bestemmelse med definisjoner, bør registreringsmetodikken gjengis her.

Kap.3 tallfester ikke et absolutt minimum hva gjelder det enkelte treslag, men derimot et absolutt minimum for skogtyper (gran-, furu-, lauv- og blandingskog) relatert til bonitet. Det tidfestes når foryngelse skal være oppnådd etter en foryngelseshogst. Forskriften gir også veiledning i hvilke treslag som skal vurderes til å inngå i det fremtidige produksjonsbestandet. Fylkesmannen mener nivået på detaljeringsgrad i kap.3 er utfyllende, samtidig at det er positivt å synliggjøre anbefalinger for hva som anses for å være optimal tetthet for god kvalitets- og volumproduksjon på boniteter og ulike skogtyper. Metodikk for registrering av planter anbefales flyttet fra kap.3 til en bestemmelse som definerer faguttrykk og termer. Fylkesmannen anbefaler også at begrepet tilfredsstillende foryngelse defineres i egen bestemmelse, dersom begrepet ikke tilsvarer termen: minste lovlige plantetall pr daa.

Kap. 4 Tiltak mot skader på skog

Bestemmelsene i kap.4 gjelder på alt areal med skog og trær, også areal som ikke omfattes av skogbruksloven. Bestemmelsene gjelder også på lagringsplasser for skogsvirke.

§ 4-6 Pålegg om tiltak

Kommunen kan pålegge hogst, utdrift og behandling av tømmer eller andre tiltak for å hindre omfattende skogskader. Dersom det er fare for skadegjørere over flere kommuner eller fylker kan pålegg gis av departement eller den det gir fullmakt, ev. Fylkesmannen. Forskriften om tiltak mot skader på skog må ses i sammenheng med hensynet til biologisk mangfold, landskap og friluftsliv, før eventuelle pålegg gis. I høringsutkastet til "Forskrift om miljøtilpasninger i skogbruket" fra 1997 er skoghygieneforskriften og miljøforskriften rangert i forhold til hverandre (den første overstyrer den andre). Fylkesmannen tolker forskrift om bærekraftig skogbruk slik at kapittel 2 om miljøhensyn og kapittel 4 om tiltak mot skader på

skog skal være sidestilt. Dersom dette ikke er korrekt, bør departementet legge føringer som avklarer og sikrer en enhetlig forvaltning av saker vedrørende biologisk mangfold/skader på skog.

Fylkesmannen mener nivået på detaljeringsgrad i kap.4 er utfyllende, men er usikker på om det bør legges enkle føringer for vurdering av forholdet mellom hensynet til biologisk mangfold, landskap og friluftsliv kontra eventuelle pålegg av tiltak mot skogskader.

Kapittel 5. Avsluttende bestemmelser

I § 5-2 om dispensasjon står det at kommunen kan gi dispensasjon fra forskriften dersom særlige skog- eller miljømessige hensyn tilsier dette. Videre står det at kommunen avgjør hvilke krav som skal stilles i de enkelte sakene. Dette fremstår som uklart. Menes det her at kommunen kan bestemme at det skal gis dispensasjon på vilkår og selv bestemmer hvilke vilkår som skal stilles, eller menes det at kommunen skal bestemme hva som skal til generelt for å kunne gi dispensasjon? Denne uklarheten bør rettes opp.

Landbruksdirektørens forslag til vedtak:

Fylkeslandbruksstyret avgir høringsuttalelse til forskrift om bærekraftig skogbruk i samsvar med fylkesmannens uttalelse ovenfor.

Fylkeslandbruksstyrets behandling:

Håvard Pedersen fremmet følgende forslag:

Fylkeslandbruksstyret avgir høringsuttalelse til forskrift om bærekraftig skogbruk i samsvar med fylkesmannens uttalelse, men med følgende tilføyelser:

Til § 2-2 Miljødokumentasjon og miljøregistreringer:

Miljøregistreringer MÅ kunne pålegges skogeier. Det bør ikke være et skjønnsspørsmål, hvor kommunen må vurdere hvorvidt det skal pålegges eller ikke i det enkelte tilfelle.

Til § 2-3 Forholdet til Markaforskriften:

Markas enorme betydning for friluftslivet må vektlegges.

Pedersens forslag ble enstemmig vedtatt.

Etter dette blir fylkeslandbruksstyrets

VEDTAK:

Fylkeslandbruksstyret avgir høringsuttalelse til forskrift om bærekraftig skogbruk i samsvar med fylkesmannens uttalelse, men med følgende tilføyelser:

Til § 2-2 Miljødokumentasjon og miljøregistreringer:

Miljøregistreringer MÅ kunne pålegges skogeier. Det bør ikke være et skjønnsspørsmål, hvor kommunen må vurdere hvorvidt det skal pålegges eller ikke i det enkelte tilfelle.

Til § 2-3 Forholdet til Markaforskriften:

Markas enorme betydning for friluftslivet må vektlegges.